

20.11.2024, Hotel Sorea, Bratislava

SEMINÁR O NARIADENÍ O OBNOVE PRÍRODY

Miroslav Očadlík, WWF Slovensko

Obsah

- Projekt LIFE Living Rivers
- Aktivity a prioritácia bariér
- Prepojenie s NRL a metodika FFR

Water Policy in Slovakia

- **The 3rd River Basin Management Plan (2021-2027)** - adopted by the government on 11 May 2022 <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>
- **Water Policy Conception (2021-2030 with prospects till 2050)** – adopted by the government on 1 June 2022 <https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-dokumenty/koncepcia-vodnej-politiky-roky-2021-2030-vyhladom-do-roku-2050.html>

- Integrovaný prístup manažmentu povodí
- Legislatívna podpora
- Metodiky a štandardy
- Kapacity a financovanie

Smernica o biotopoch, Stratégia o biodiverzite, Bernský dohovor, Ramsar, Paneurópsky akčný plán pre jesetery, Nariadenie o obnove prírody .....

Hlavný cieľ projektu

- Zlepšenie plánov manažmentu čiastkových povodí, harmonizovaný plán opatrení, vstup do ďalšieho plánovacieho cyklu, prioritizácia a pod.
- Realizácia opatrení: HYMO, CHS, ryby
- Spolupráca stakeholderov, inštitúcií, zlepšenie kapacít, príklady dobrej praxe, šírenie povedomia, zapojenie verejnosti
- Replikácia nových prístupov, komplementárne projekty a zdroje

10

vodných útvarov

344

km

Kľúčové témy projektu

HYMO
opatrenia

starostlivosť o
chránené
územia

udržateľný lesnícky
management

AI generated

manažment pririečnej
krajiny

reprodukcia
pôvodných druhov
rýb

zlepšenie kvality vody
na lokálnej úrovni

Indikátory (KPI)

3 268 ha

biotopov

13,6 km

riečných ramien

15 bariér

spriechodnených/
odstránených

69 km

voľne tečúcich úsekov tokov

60.000

vysadených stromov

100 ha

lesných biotopov

38 ha

mokradí

**1124 ton
/ročne**

sekvestrácia CO₂

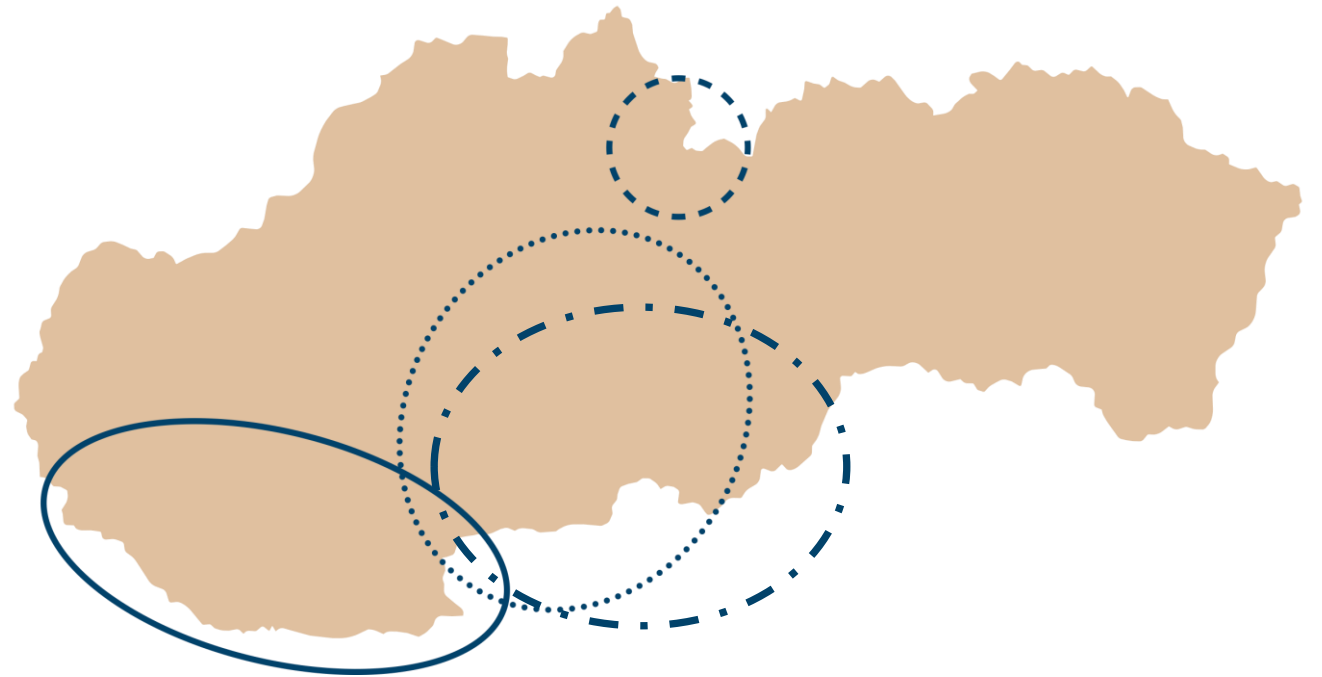
Projektové povodia

Dunaj

Hron

Ipeľ

Belá

19 Natura 2000 území

Our cases

1. Dunaj

Barriers on the Danube, canal, in the side-arm system (SK-HU reach)

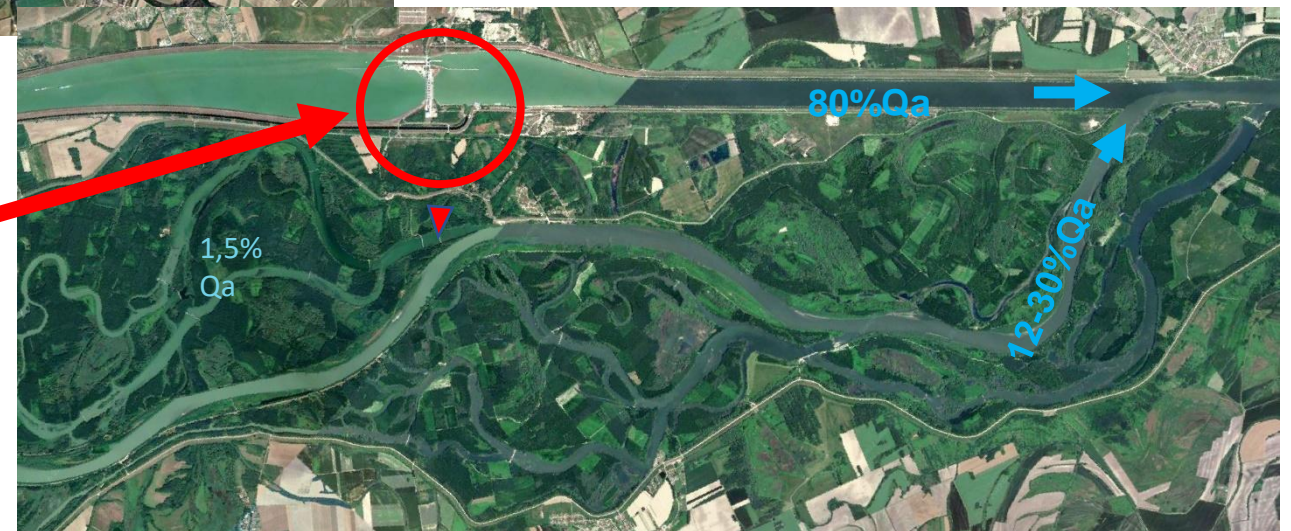
Dunakiliti hať (HU)
a kamenný sklz (SK/HU)

Hať Čunovo

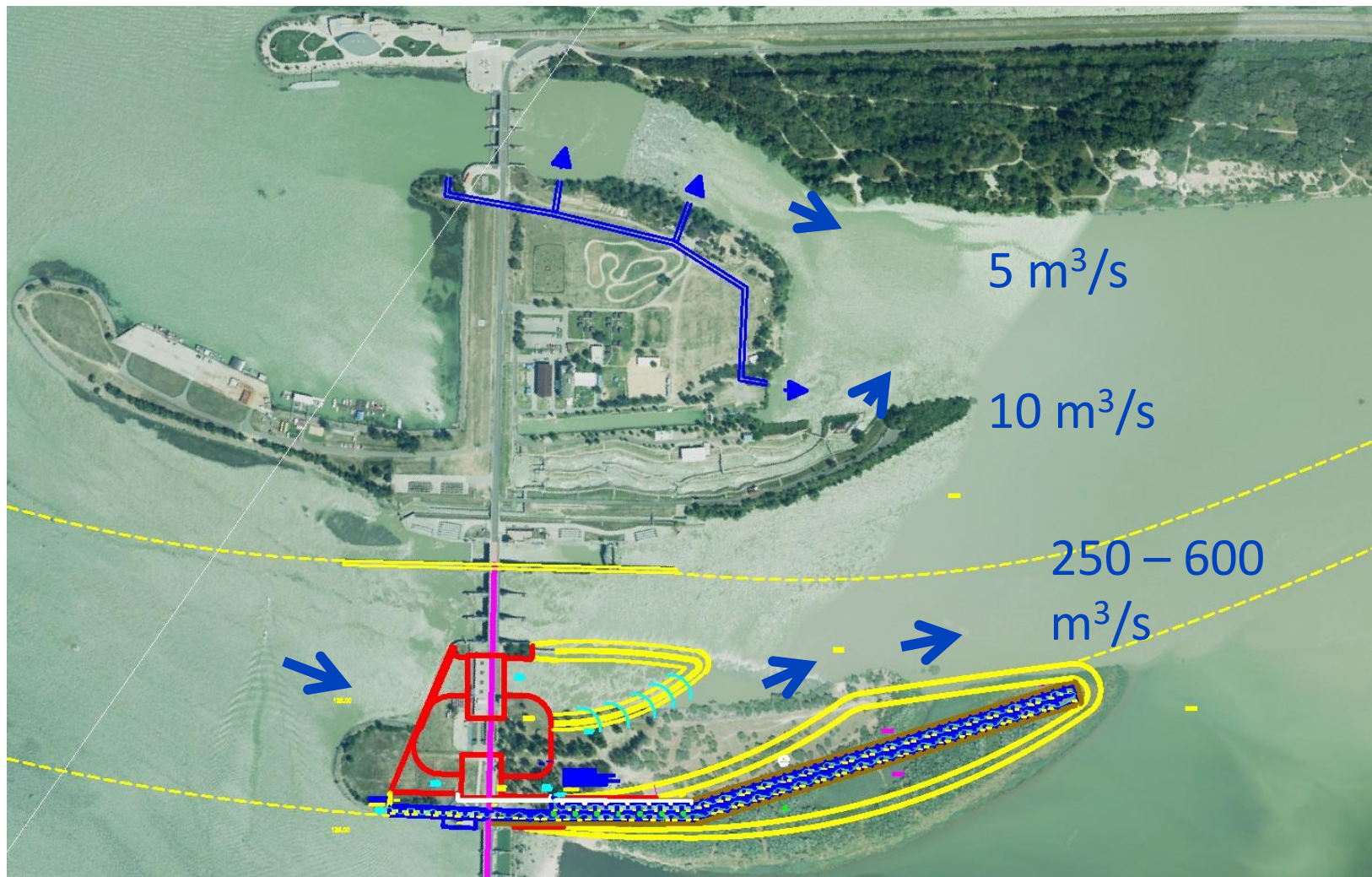

Gabčíkovo

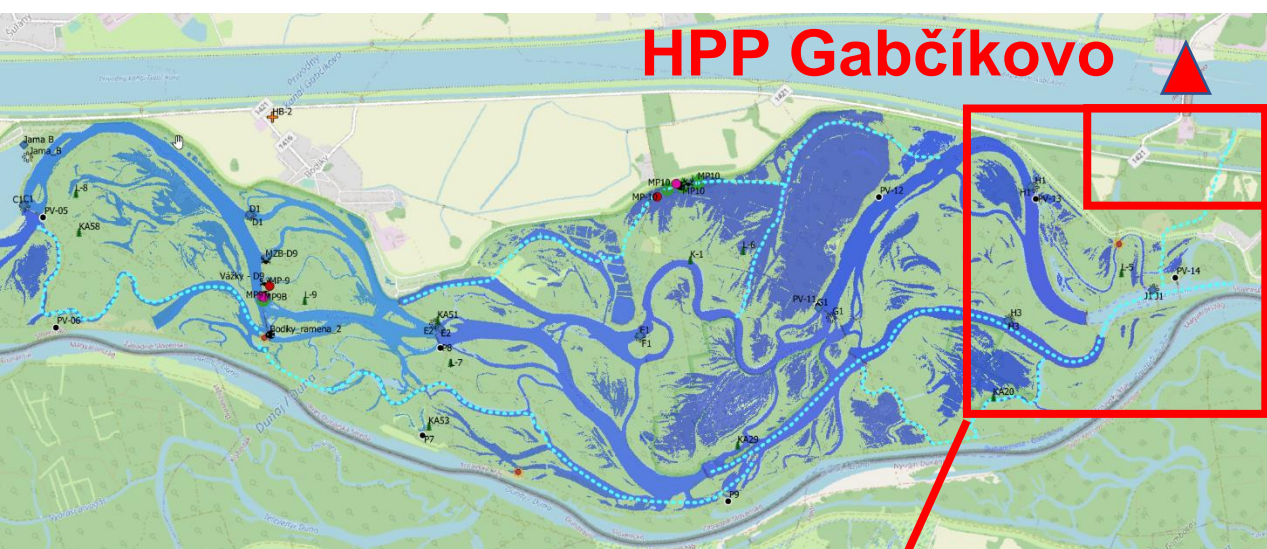

Čunovo dam

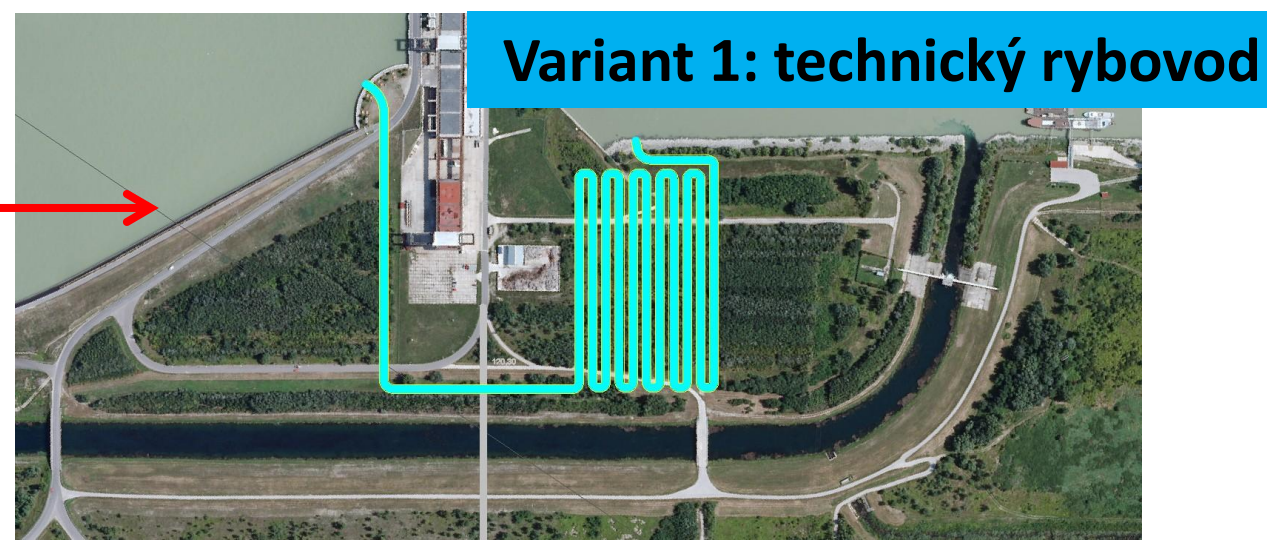
- Rekonštrukcia VE - projektuje sa 2. VE - cca 2028-2032 v prevádzke
- **Hlavný rybovod:** *huso huso* (veľkosť 4 m), *acipenser ruthenus*, *barbus barbus*, *aspius aspius*
- **Sekundárny rybovod-** pomaly migrujúce druhy

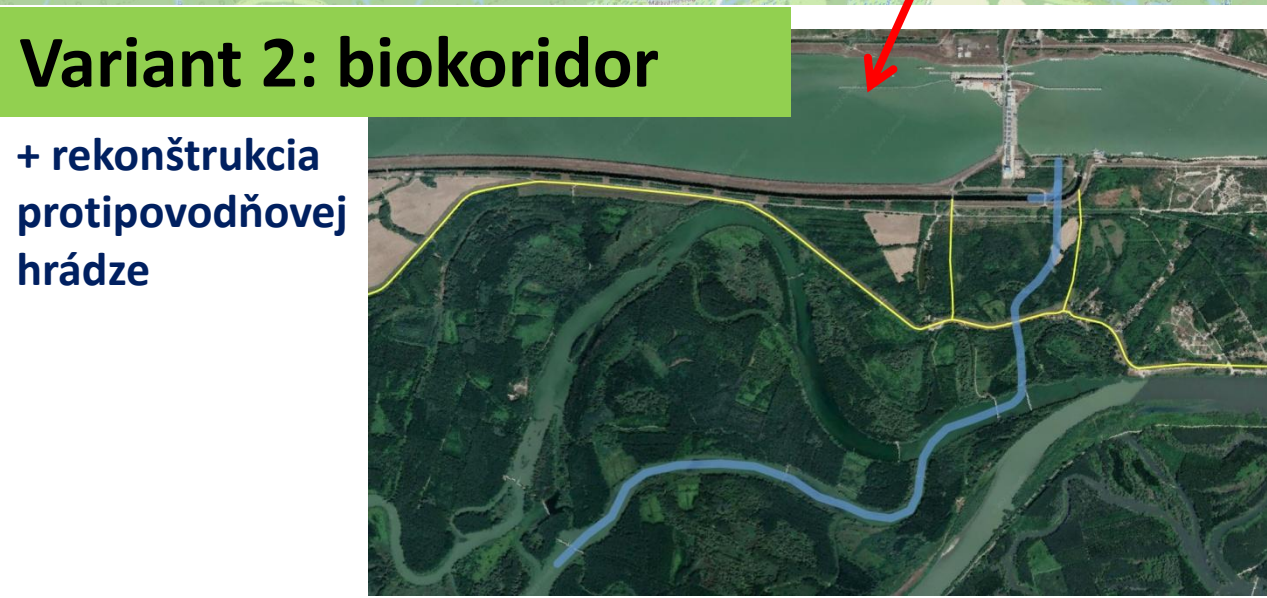
Biokoridory pre migráciu rýb - voľne tečúce, bez priehrad, štrkové dno

HPP Gabčíkovo

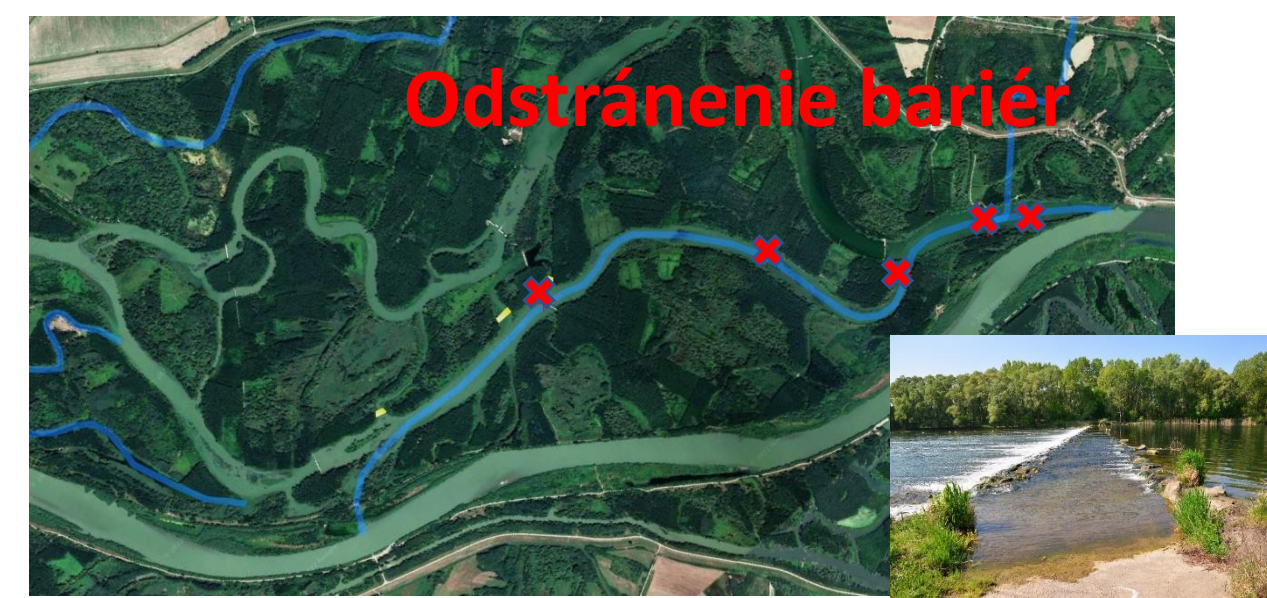

Variant 1: technický rybovod

Variant 2: biokoridor

+ rekonštrukcia protipovodňovej hrádze

Odstránenie bariér

2023

- Počiatočné práce na telemetrickom monitorovaní a ichtyologickom prieskume
- 20 000 jedincov jesetera malého označených a zarybnených na 3 miestach na Dunaji

2. Hron

**Our
cases**

Hron River

- Sústava MVE (infridgement), regulované úseky
- Laterálna konektivita
- Otvorenie prítokov
- Obnova príbrežnej vegetácie

Our cases

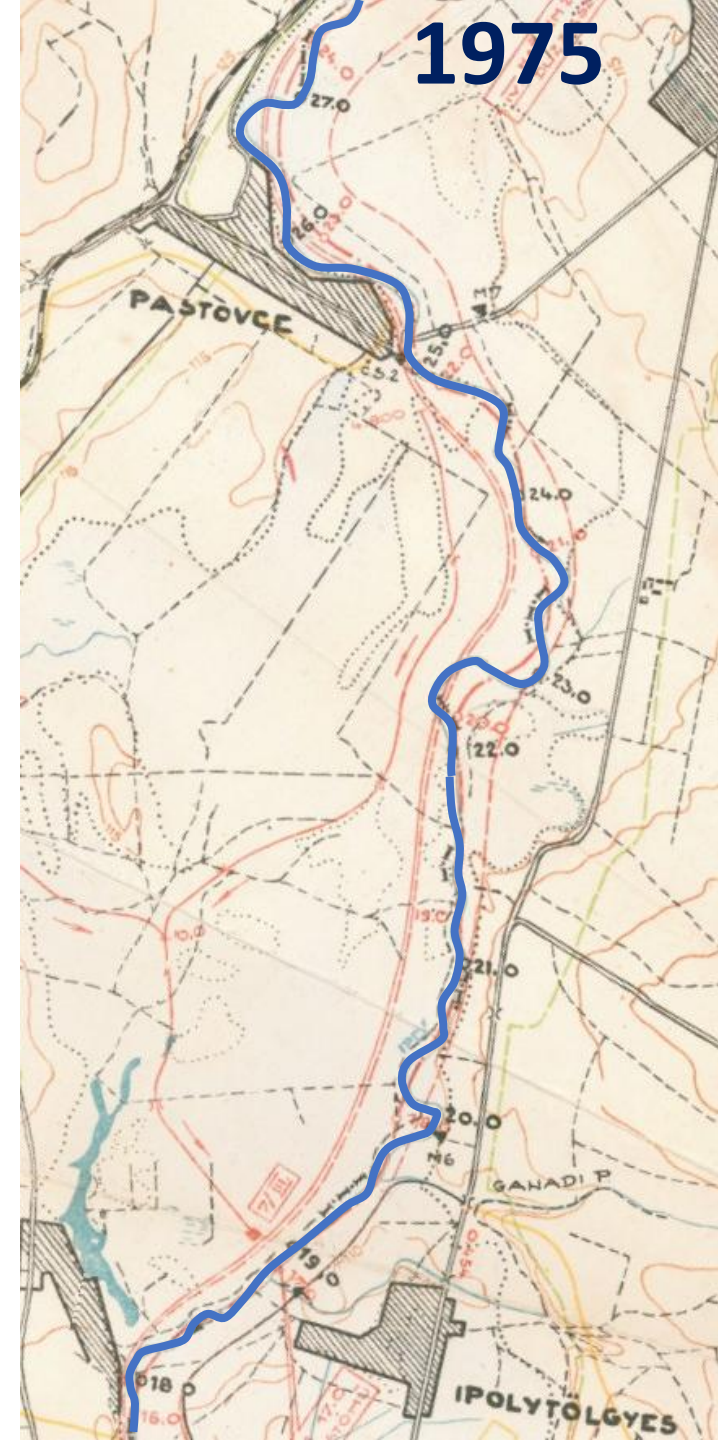
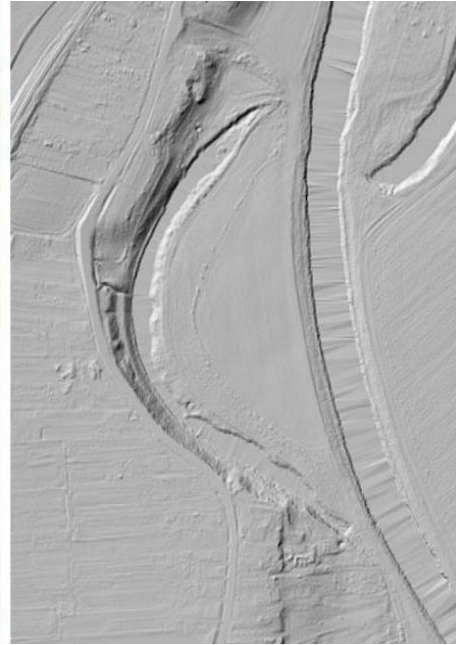
3. Ipele'

Ipeľ

- Prepojenie meandrov
- Odstránenie brehového opevnenia
- Príbrežná vegetácia
- Odstránenie bariér
- Obsolete bariéry

Our cases

4. Belá

Belá

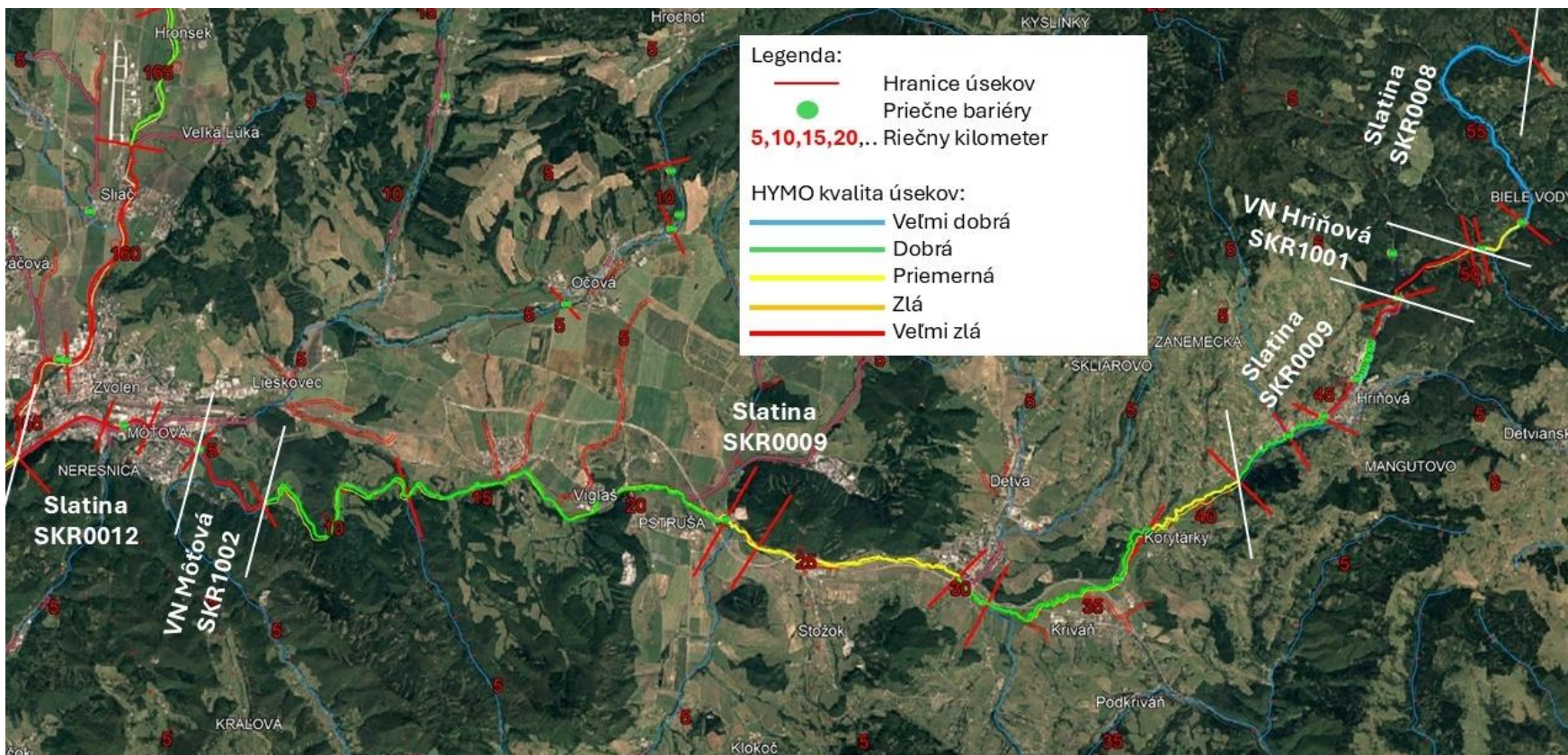

- Anastomózna rieka – štrkové dno
- Protipovodňová ochrana
- MVE → **erózia**
- Národný park
- Liaheň pre pôvodné druhy rýb
- Koreňová čistička odpadových vôd

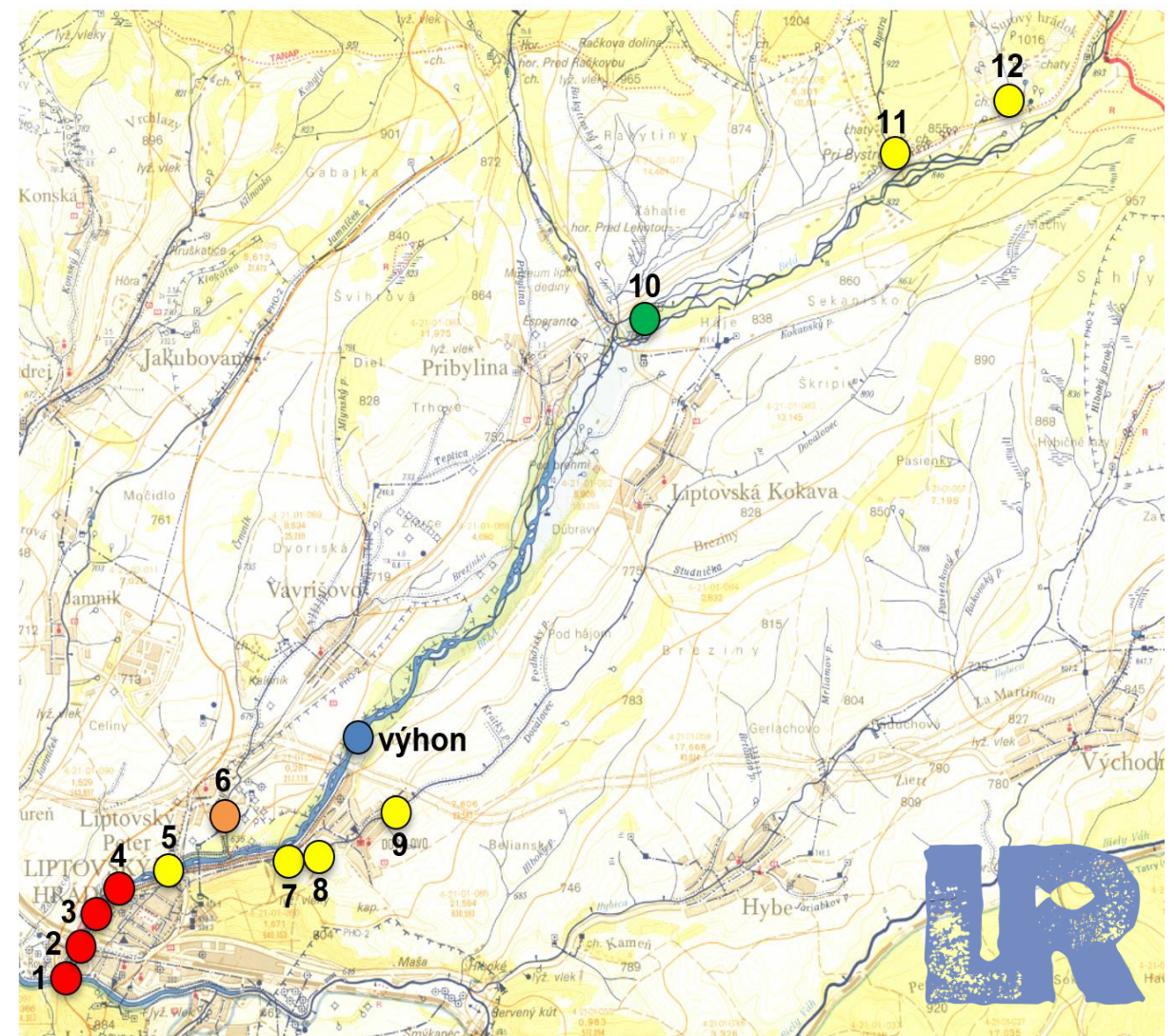

Exploring of restoration potential at selected water bodies at pilot basins (Hron, Ipeľ, Belá)

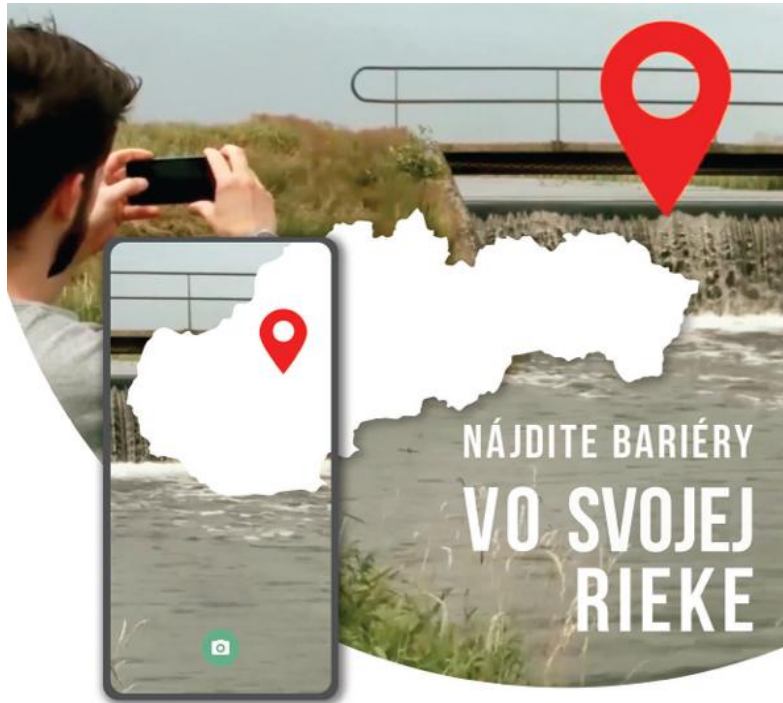
Prioritné VÚ → skríning → homogénne úseky → monitoring → opatrenia

Ecological prioritisation approach to assure longitudinal continuity of migration barriers

Amber Tracker – citizen science

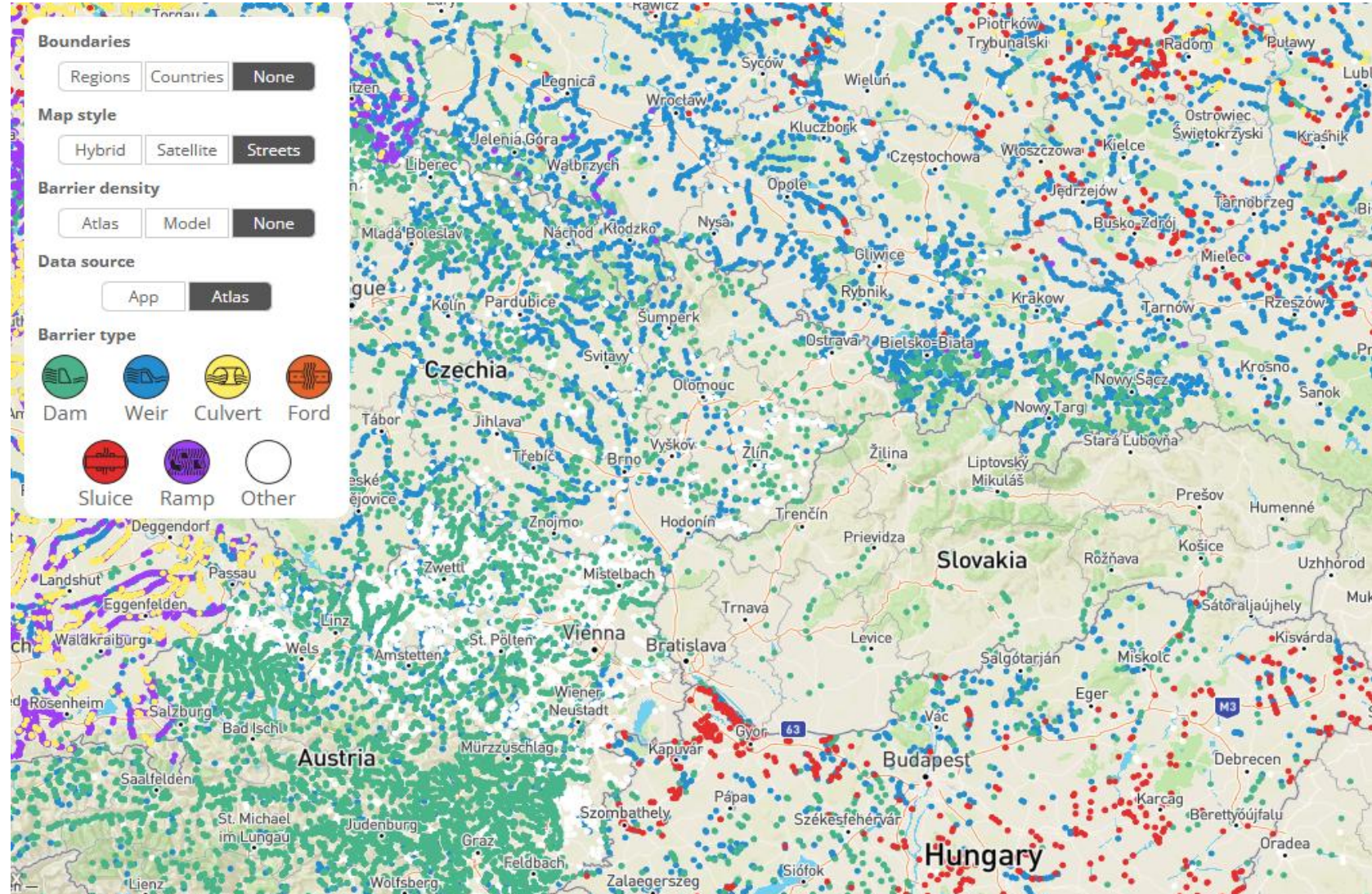

NÁJDITE BARIÉRY
VO SVOJEJ
RIEKE

LOKALIZUJTE A PREPÁJAJTE!

NÁJDITE BARIÉRY NA SLOVENSKU EŠTE DNES!

V Európe sú tisíce priehrad, prehrádzok, priepustov a iných typov riečnych bariér, ktoré bránia plynulosti života v týchto vodách. S aplikáciou BARRIER TRACKER sa snažíme vytvoriť prvé hodnotenie prepojenosti tokov v celej Európe s cieľom zdôrazniť, kde je jej obnova najviac potrebná.

SCAN THE CODE TO
START TRACKING BARRIERS!
OR VISIT AMBER.INTERNATIONAL

Nariadenie o obnovy prírody

Článok 9

Obnova prirodzeného prepojenia riek a prírodných funkcií súvisiacich záplavových oblastí

1. Zoznam bariér s prioritou pre odstránenie a prepojenie záplavových oblastí (25 000 km FFR)
2. Odstrániť vybrané bariéry
3. Zachovať prepojenosť riek (FFR)

LR

Kritéria pre FFR

ISSN 1031-9424

Criteria for identifying free-flowing river stretches for the EU Biodiversity Strategy for 2030

van de Bund, W., Bartkova, T., Belka, K., Bussetini, M., Calleja, B., Christiansen, T., Goltara, A., Magdaleno, G., Mühlmann, H., Ofenböck, G., Parasiewicz, P., Peruzzi, C., Schmitt, K., Schultze, A., Reckendorfer, W., Bastino V.

2024

Flowing is obtained
 do;
 riverbanks.
 is enough to stop
 do;
 riverbanks.

ous reaches. The
 ing to the
 reaches 1, 2 and 3 is
 change in the river
 id 6, despite having
 region that

provokes a change in the average bankfull width. Between the homogeneous sections 6 and 7, there is a change in the river type (from sinuous to straight), while the presence of the confluence of a major tributary, i.e. the Pavone River, delimits the homogeneous reaches 7 and 8. Finally, the homogeneous reaches 8 and 9 are identified by another change in the river type (from straight to meandering).

9

— Check on FFR – thresholds: for a meandering river only $L_{me} < 0.2L_r$; $L_{me} < 0.1L_r$.

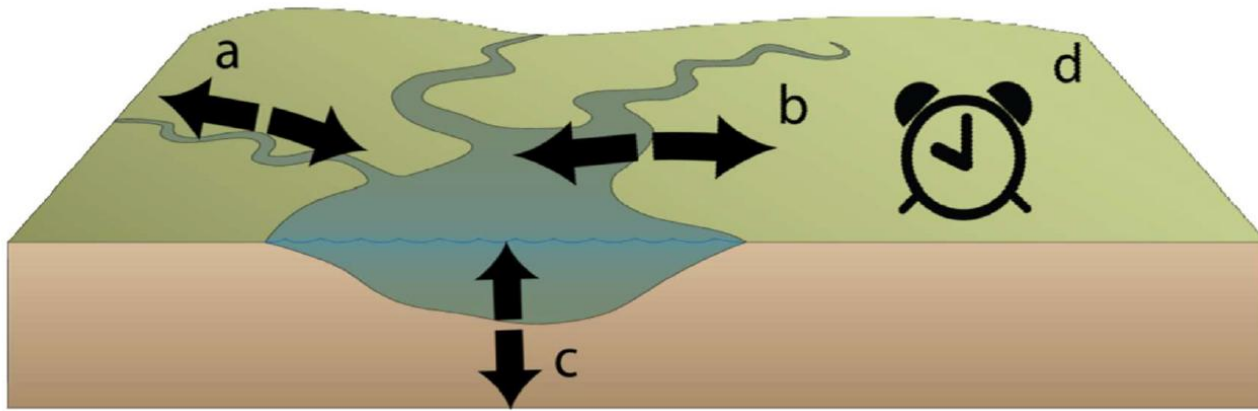
3.2.3 Step 2c - Addressing vertical connectivity

This step is designed to implement a simplified assessment to identify the most evident cases where vertical connectivity is compromised.

This criterion mandates that the presence of artificial impermeable surfaces is allowed for a limited length of the HR, specifically less than 5% of the length L_r of the homogeneous river reach. This ensures that their presence minimally affects vertical connectivity and riverbed composition (Rinaldi et al., 2016). Artificial impermeable surfaces are typically associated with bank protection

11

4 dimenzie riečnej konektivity:

a) longitudinálna, b) laterálna, c) vertikálna

d) temporálna (MacDonough et al. 2011)

1. krok: identifikácia homogénnych úsekov, HYMO metodika VPS,

2. krok: hodnotenie HO:

- longitudinálna – ryby, sedimenty, E-flow
- laterálna – zahĺbené toky, priestor pre rieku, Povodňové plány
- vertikálna

3. krok: zhodnotenie vplyvov nad a pod:

- sedimenty, vzdutie, migrácia

4. krok: stanovenie minimálnej dĺžky FFR

- reprezentatívna dĺžka pre daný typ toku pre správnu funkciu ekosystému

Identifikácia FFR

Dĺžka FFR

1. Min. dĺžka pre podporu morfológie

Bankfull width (m)	Meandering rivers (m)	Straight or Sinuous rivers (m)	Multi-thread rivers (m)
5	1000	1000	1000
10	1000	1000	1000
20	1000	1000	1000
50	2300	1000	1000
60	2700	1000	1000
100	4600	1200	1000
150	6900	1800	1300
200	9200	2400	1700
250	11500	3000	2200
300	13900	3600	2600
350	16200	4200	3000
400	18500	4800	3400
450	20000	5400	3800
500	20000	6000	4200
550	20000	6600	4600

2. Min. dĺžka pre podporu populácie rýb

River size	Width class	FFR minimum length
Small	<10 m	5 km
Medium	10 – 60 m	10 km
Large	>60 m	15 km

Ďakujem za pozornosť

SEMINÁR O NARIADENÍ O OBNOVE PRÍRODY, 20.11.2024, Bratislava